

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS
KELLYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 800 korona.
 Fél évre ... 150 korona.
 Egy negyed évre 75 korona.
 Egy hónap ... 25 korona.

Nyitászó költségek
 megállapodás szerint.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesül
 vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 57.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 Balvárdal Rágele Ferdi
 nand I. (József főh.) ut 22
TELEFON-SZÁM:

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, szeptember 2

Sürgős árszabályozást!

Nyilvánosságra került hát a pénzbecserélés kulcsa is. Az arány nagya — mint azt kifejtettük már — kedvező. A becserélés után leiekben visszakapott összeg a negyven százalék miatt ugyan a korona 30 százalékos átváltásának felel meg. Viszont — ha igaz az a Timisoaráról érkezett hír, hogy a beváltáskor visszatartott 40 százalékról szóló bönokra a Banca Nationala 75 százalékos erejéig három százalékos kölcsönt nyújt — ezzel a kölcsömmel a beváltási összeg százaléka 45-re emelkedik, ami azt jelenti, hogy egy korona már a beváltás pillanatában 45 banit ér. Vagyis minden ezer koronánként nyomban 450 leit kapunk s még akkor is lemmarad az államnak szemben minden ezer korona után ötven lei követelésünk, aminek beváltására három hónapon belül szintén sor kerül.

Mikor azonban a kormány, a legégetőbb problémát ilyen szépen elrendezte, hogy a hatóságoknak minden erejükkel és tekintélyükkel oda kell hatniok, hogy a **közszükségleti cikkek árai minden vonalon az óromániai áraknak megfelelően alakuljanak át.** Az árvizsgáló bizottság legutóbbi rendeletét egyes kereskedők részben nem hajtották végre, részben pedig önkényesen és félremagyarázásokkal úgy módosították, hogy a közszükségleti cikkek árait leiben a korona 4.40-es árának megfelelően jelölték meg. Ennek az eljárásnak lett az a következménye, hogy a három nap előtt 1800 koronás áru ma a legjobb esetben 900 lei, holott ennek az ára Óromániában legfeljebb 225 lei. Ha a hatóság sürgősen nem intézkedik, a **fejtelenség egész Románia területére kiterjedő hatalmas ár-emelkedéseket idéz elő.** A kereskedők eddig is leiben vásárolták az üzletükben levő árukat. Az árvizsgáló bizottságnak most kötelessége sürgősen elrendelni hogy **minden kereskedő a bucaresti beszerzési árhoz számított költségekkel s tiszteséges kereskedői haszonnal árusítsa a közszükségleti cikkeket.** Megengedjük, hogy ez nem jó üzlet, de az is bizonyos, hogy az állami tisztviselőnek, aki eddig — mondjuk — havi egyezer koronás törzsfizetés után havonként 2000 korona leikulönbözetet kapott, szintén nem jó fizetés a becserélés és mégis bele kell nyugodnia. A kormány nem azért állapított meg kedvező becserélési arányt, hogy az ügyeseknek legyen mit lefolóznóik.

Megérkezett Aradra a leu

(Ma, csütörtökön kezdődik a beváltás.)

Ma este 6 órakor megérkezett Aradra a becseréléshez szükséges lei mennyiség. A leiket egy katonai teherautó hozta három hatalmas vászonzsákban, a zsákok mindegyikén erős hivatalos pecséték. A sok milliós értéket Oradea-Máretól (Nagyváradtól) Aradig egy szakasz katonai kísérete egy hadnagy vezetése mellett. Az autó a városháza előtt állt meg és az autót kísérő hadnagy nyomban kikézbcsitette a kísérőlevelet és átvételi elismerévent Arsenovici Gyula miniszteri tanácsos pénzügyigazgatónak, a

A „Viktória” igazgatója a beváltásról.

Ma kezdődött volna program szerint a pénzbeváltás. Az első napra azonban nem érkezett meg a beváltás lebonyolításához szükséges lei s így a pénzbeváltás némi halasztást szenved Aradon. Ebben az ügyben munkatársunk előtt Adám, a „Viktória” takarékpénztár vezérigazgatója a következőkben nyilatkozott.

— A beváltáshoz szükséges lei, nem érkezett meg. Hogy mi az oka, azt ebben a pillanatban még nem tudom. Valószínűnek tartom azonban, hogy a késedelem abban a körülményben leli magyarázatát, hogy a pénzt az Oradea-Mare (Nagyvárad) — Arad vonalra egyetlen bizottság vette át, s ennek előbb Oradea-Mare-ről (Nagyvárad) kiindulva, a sorban eső községekben kell a megfelelő lei mennyiséget leadni. Ez a munka vehette igénybe a bizottság első napját. **A késedelem a beváltás rendjét nem érinti.** Azok, akik a mai napon sorra kerültek volna, fognak éppen úgy, amint az a tervezetben áll, a beváltás első napján sorra kerülni. Amennyiben a beváltás egy nap halasztást szenvedett, valószínű-

National-leikkel váltják be a koronákat.

Az **Aradi Közlöny** munkatársa ma beszélgetett Arsenovici Gyula miniszteri tanácsos pénzügyigazgatóval, aki a következőket mondotta:

— Mától kezdve mindennemű felvilágosítással a pénzbecserélést illetőleg dr. Angel helyettes polgármester, a bizottság elnöke nyújt. Én csupán ellenőrizni tartozom azt, hogy a beváltás a kiadott törvényes rendeletek értelmében történik-e? Hallottam oly híreszteléseket, hogy a koronákért kiadandó lei-bankjegyek másfajta típusnak lennének, mint a rendes lei-bankjegyek. **Hát ez**

ki intézkedett, hogy a pénzt még a mai nap folyamán szétosszák a beváltással foglalkozó pénztárak között. Kérdést intéztünk Arsenovici Gyula pénzügyigazgatóhoz, hogy ezek után megkezdődik-e Aradon a pénzbecserélés. A pénzügyigazgató ezeket mondta:

Még a mai nap folyamán a beváltó helyeken lesz a szükséges pénz-mennyiség, úgy, hogy a beváltás holnap, csütörtökön okvetlen megkezdődik.

A beváltási helyeken elhelyezett leiket éjjel katonák őrzik.

nek látom, hogy a végső határidőt is megfelelő módon ki fogják tolni. Ha ez nem következne be, a „Viktória” a felhalmozódott anyagra való tekintettel egy fiók-pénztárt fog fellállítani. Erre nézve az Arad-Csanádi takarékkal már tárgyalásokba is bocsátkoztunk.

Kérdést intéztünk még munkatársunk a takarékbetétek sorsára nézve is. A válasz a következő: **Áddig is, amíg ebben a kérdésben kormányrendelet nem érkezik a pénzügyi miniszter a betéteket a negyven százalék visszatartásával fizetik ki. Ugyancsak ezen elvnek kell irányadónak lenni az adósságok kifizetésénél, törlesztésénél stb.** Tekintve azt, hogy elsősorban a bankok lei szükségletét elégítjük ki, nem tartanám indokoltnak, ha azon bankok, melyek a pénzbeváltás műveleténél foglalkoztatva nincsenek, egy napig is korlátoznák vagy szüneteltetnék működésüket. Ilyen tervekről azonban értesülésem nincs.

Értesülésünk szerint Ujaradon a program szerint már ma megkezdtek a bejelentett koronakészletek beváltását.

nem igaz. A becserélésnél szereplő lei-bankjegyek a rendes National-lei típusok s aki ezzel ellenkező híreket közöl, azt példásan meg fogjuk büntetni.

Arra a kérdésre, hogy a lei-bankjegyek milyen címletűek, a pénzügyigazgató így válaszolt:

— Eddig délelőtt 11 óráig a Banca Nationala oradea-marei (nagyvárad) fiókjának késedelme zése végett a lei-bankjegyek nem érkeztek meg s így pontos választ nem adhatok. Annyit azonban közölhetek, hogy mindenféle címletek érkeznek s főleg aprópénzben nem lesz hiány.

A leu és a külföld.

Pénzügyi körökben, de főleg a valutások között sokat beszélnek most arról, hogy vajon a leu a megnövekedett kontingense mellett megtartja-e külföldi relációt, vagy pedig veszít-e azokból? Erre vonatkozólag egy pénzügyi szaktekinély a következő érdekes nyilatkozatot tette munkatársunk előtt:

— Némelyek azt hiszik, hogy a leu külföldi áriolyamát esni fognak, ami viszont a valutaárak emelkedését idézné elő. Ez ellen azonban szólhat az a tény is, hogy a jugoszláviai dinár külföldi áriolyama éppen azután nőtt nagy arányban, amikor Jugoszláviában a korona beváltása megtörtént, tehát a dinárkontingens megnövekedett. Az is ellene szól a leu külföldi árhanyatlásának, hogy amíg a beváltásig a korona-bankjegyek szakadatlan beözönlése bizonytalanná tette, hogy a leu-kontingens a beváltásig mennyivel fog szaporodni, addig a további beözönlések utja most már el vag vágva és a leu-kontingens ezen a réven már nem szaporodhatik. A külföldi piacon ez a tény tehát feltétlenül több bizalmat kell a leu-bankjegyekkel szemben.

Rendeletek a pénzbeváltásról.

Dr. Angel István helyettes polgármester, a pénzbeváltás intézésével megbízott bizottság elnöke ma reggel három átiratot kapott Arsenovici Gyula miniszteri tanácsos pénzügyigazgatótól. Az első átiratban közli a pénzügyigazgató annak a táviratnak a tartalmát, a melyet tegnap délután 6 órakor közölt s amelyet az **Aradi Közlöny** már ismertetett. A távirat szerint a korona-bankjegyek becserélése lei-bankjegyekre 1:2 arányban történik. A fél 60 százalék készpénzt és 40 százalék kincstári bonnt kap. A 100 ezer koronán felüli összegek után 5 százalék kezelési költség fizetendő. A másik átiratban közli a pénzügyigazgató, hogy a bejelentett 200 koronáig terjedő összegeket minden levonás nélkül a megállapított kulcs szerint cserélik be. És végül a harmadik átiratban megküldte a pénzügyigazgató a cluji (kolozsvári) pénzügyi államtitkárság rendeletét, amely szerint a beváltást csak az a személy eszközölheti, aki a bejelentést megtette. Mindenki pénzbecserélés céljából csak egyszer járulhat a becserélést végző pénztár elé. Uj beváltási nyilatkozatot senki semmi körülmények között sem tehet. **A városokban szeptember 10-ig van forgalomban a korona.** Aki már beváltás végett beszolgáltatta koronáit, nem lehet arra kényszeríteni, hogy koronát elfogadjon. A korona elfogadása csak addig kötelezhető, amíg a kereskedő, iparos stb. be nem váltotta koronáit. Rubel-bankjegyek itt nem válthatók be.

Népvándorlás a városházán

Ma kora reggel valóságos népvándorlás indult meg a városháza felé. Bankemberek, vállalatok vezetői, kereskedők, iparosok kereskél fel dr. Angel István helyettes polgármestert, aki egész délelőtt tanácskozott, feleket fogadott, intézkedéseket hajtott végre. A tömegesen felvonult emberek üzleti könyveket, kimutatásokat terjesztettek dr. Angel elé, hogy igazolja a szaporulatot. A helyettes polgármester megmagyarázta az érdeklődőknek, hogy a szaporulat igazolása a pénzbecserelési akcióval megbízott bizottság feladata, amely permanenciában van s amely minden szaporulatot tételtől-tételre megvizsgál. Délután a bizottság össze isült s több ügyet intézett el. Egy érdekes levelet is kapott a helyettes polgármester. Egy aradi polgár arra kérte benne dr. Angelt, eszközölje ki, hogy a bejelentett 9500 koronáját 1:1 arányban cseréljék be. A levelet természetesen ad acta tették. Itt említjük meg, hogy a városi pénztár a városi tisztviselők fizetését ma már lei-ben fizette ki a tegnapi tanácsai határozat értelmében. A városi tisztviselők fizetése

ugyanis lei-ben van meghatározva s így minden egyéb nehézség nélkül történt a kifizetés annál is inkább, mert a város már eleve gondoskodott, hogy megfelelő mennyiségű lei-bankjegy álljon rendelkezésére. Ugyancsak leiben fogják megkapni fizetésüket a vármegyei és állami tisztviselők is.

Arellenőrző Liga Aradon.

Grítta Ovidiu rendőrprefektus a spekuláció meggátlása ügyében a következő hirdetményt adta ki: A mindegyre nagyobb arányokat öltő spekuláció meggátlására elhatározott az Arellenőrző Liga életbe lépését. Addig is, míg a felettes hatóságok jóváhagyják ezt az intézkedést, felkerjük a közönséget, hogy mindenben támogatassák a hatóságot a spekuláció megsemmisítésében, feljelentve minden áremelkedést és ilyenmü visszaéléseket, hogy az megtudja tenni a szükséges lépéseket. Elrendelem, hogy minden ilyenmü feljelentés és panasz azonnal tárgyalás alá legyen véve és elintéztve. Csak a közönség együttműködésével fogjuk tudni radikálisan megsemmisíteni az üzérkedéseket.

A becserelés és a bankbetétek.

A közönség nagy része tájékozatlan a bankbetétek dolgában és nincs tisztában azzal, hogy a 40 százalékos bonn érinti-e a bankbetéteket is. Ez a kérdés ma még hivatalos rendeletben szabályozva nincs, azonban teljes határozottsággal állíthatjuk, hogy a 40 percentekhez a régi betéteknek semmi közük. Ime egy példa: Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár bejelentett 3 milliót. Ezért kap egy és félmillió leit és pedig készpénzben kilencszázszázat. *bonnokban hatszázszázat.* Lehet az illető bank betétállományára ötven millió. Ha már most ez a takarékn minden betevőjének felszámítaná a bonnokokat, akkor nem hatszázszázat, hanem kerek *hatszázmillió* értékű bonnjának kellene lennie. Ez a példa világosan mutatja, hogy a bonnok csak arra a pénzre vonatkoznak, ami strikte becserelés alá kerül. Vagy is, akiknek ezer korona takarékbetéte volt, annak lesz most tisztán ötszáz leje. Kivételt ez alól csak azok az új betétek képeznek, melyeket egyenesen a be-

cserelés alkalmából helyeztek el a bankoknál olyan írásbeli záradékkal, hogy a betét tulajdonosa a beváltás minden terhét viseli. Mindez különben természetes is, mert hiszen a bankbetétek ki vannak helyezve kölcsönök alakjába és az adós is tiszta ötszáz leit fizet vissza ezer korona tartozás után minden bonn-komplikáció nélkül.

Háttra volna még egy másik kérdés: az 5 százalékos kezelési költség kérdése, amit a százezer koronánál magasabb összegek után a becserelésnél levonnak. Ez jelentős summát tesz ki. A Megyei Takarékpénztár részéről bejelentett 30 millió után pl. másfél milliót. A régi betevőknek, véleményünk szerint, ehhez sincs közük, mert akkor ismét az a helyzet állna be, hogy amíg a bank percentekben másfél milliót fizetett ki, lévén neki hetven millió betéte: három és fél milliót szedhetne be. Ez az öt százalék sem terhelhet tehát mást, csupán az új betevőket és esetleg magát a bankot.

Be nem jelentett milliók.

A háboru logikátlan zürzavarából egy szomorú igazság maradt ránk és pedig az, hogy mindig úgy volt helyes, amint a paraszt ember csinálta. Most azonban a pénzbecserelésnél alighanem elszámította magát ez az egyszerű fórum. A beváltást megelőző rossz hírek, különösen pedig a fináncról való félelem arra indított sok embert, hogy korona-készletét a kijelölt terminusig nem jelentette be. Ezekre a koronákra most nehéz sors vár. *Arsenovic* Gyula pénzügyigazgató véleménye szerint nagyon sok millió be nem je-

lentett korona szaladgál Aradon s most megmozgat füvet-fát, hogy lei-re változhasson át. A pénzügyigazgató kijelentése szerint a mai alacsony beváltási kulcsnál erről szó sem lehet. A be nem jelentett koronák tehát meg fogják kezdeni vándorutjukat a román felülbolygásnak vegyi úton való eltüntetése mellett, a külföld, főleg pedig Magyarországra felé s ha az utóbbi helyen hamarosan be nem hozzák az új „Turul“-t: bizony odaschiebolják a be nem cserélt milliókat.

Az aradi valutapiac fekete keddje.

Tegnap este valóságos pánik keletkezett a Városi-kávéházban, a valutások tanyáján. Hat óra után még vigan vásárolták a leiket 4.40-es árfolyamon, sőt fél 7 óra előtt öt perccel egy galicial valutás egyik ismert aradi ügynöktől 4.60-as árfolyamon vásárolt nagyobb mennyiségű leit. Fél

7 órakor azután a Városi-kávéházba is megérkezett a kompetens híradás a beváltási arányról. Ennek hatásaként óriási riadalom keletkezett a valutások között, akik egyszerre szerettek volna szabadulni lei-bankjegyeiktől. Egyik percről a másikra 4 koronára, később 3.90-re, 3.80-ra esett a kur-

zus, természetesen senki sem vásárolt leit. Igen sokan tekintélyes vagyonokat vesztek a hibás spekuláció miatt s el lehet mondani, hogy a tegnapi nap az aradi valutapiac fekete keddje volt. A nagyarányu, katasztrófászerű balsesről egy pénzügyi kapacitás a következőket mondotta az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— A kedvező beváltási kulcs előre volt látható. Maga Blanc Arisztid is így nyilatkozott, de a kompetens szakemberek is ezi hirtették. Ennek természetes folyamánya volt a valuták áresése. Miután az utóbbi napokban pesszimisztikus hírek terjedtek el a valuta-piacon, a krach annál nagyobb volt. Tegnap a beváltási kulcs ismerete előtt a következő vásárlások történtek: Leu 4.40—4.60, márga 5.05—5.10, dollár 190—210. Sőt magyar koronát is vásároltak 1.20—1.30 koronáért. Történtek aranyvásárlások is. Ma egyáltalában nem volt üzletkötés. A veszteségek mérvét pontosan nem lehet megállapítani. Aki 4.40-ért vásárolt leit, annak eszkomptál vesztesége leienként 2.40 korona. Ez ellen az sem vigasz, amit egyesek hangoztatnak, hogy hiszen az illetőnek egész lei-mennyisége készpénzben van, míg a korona-beváltásnál 40 százalék bont kapnak. Hiszen a bonnak is

nagyon megnövekedett a hitele arra a Temesvárról érkezett hírre, hogy *Take Jonescu pénzügyminiszter kijelentése szerint a Banca Nationala a bonok 75 százaléká erejéig 3 százalékos lombard-kölcsönt nyújt.* Tehát a korona-tulajdonos pénzének csupán 10 százaléka lesz a bon beváltásáig immobil. A márkánál a kurzusvesztés nem állapítható meg. Ha a legutóbbi bucaresti jegyzéseket vesszük, amelyek szerint 1.08—1.10 leiert adtak márkát, ez a 2 koronás leinél 2.20-at jelentene, tehát az 5 koronás márkatulajdonost márkaként közel 3 koronára veszteség érné. Az optimista valutások valószínűnek tartják, hogy a megnövekedett lei-mennyiségre való tekintettel a márkakurzusára emelkedni fog. Hasonló a helyzet a dollárnál. A legutóbbi bucaresti jelentések szerint 47—50 leiert jegyezték a dollárt, am 2 koronára átszámítva az utolsó dollárvételeknél éppen 50 százalékos veszteséget jelent. Hogy ezt a veszteséget „behozzák”, az ellen szól az, hogy egy hónap előtt is a dollár korona-árfolyama 130—140 volt s csak a becserelési izgalmak hatása alatt nőtt 200—210-re. Szóval ez egyszer azok jártak jól, akik koronákkal spekuláltak.

A beváltási arány és a közönség.

Napok óta abban a hiedelemben élt a közönség, hogy a beváltási arány 1:4, legkedvezőbb esetben 1:3 lesz. Annál nagyobb feltűnést kellett tegnap a kora esti órákban a hivatalos értesítés, a mely szerint a beváltási kulcs 1:2. A hivatalos távirat tegnap délután 6 órakor érkezett Aradra *Arsenovic* Gyula miniszteri tanácsos pénzügyigazgató kezéhez. Este fél 7 órakor már városzerte ismerték a beváltási kulcsot, hiszen a jó hírek gyors a szárnya. Fél hét óra felé kisebb-nagyobb csoportok áldogáltak a

főutvonalon és tárgyalták a rendkívüli eseményt. A pesszimizták nem hitték el, hogy 1:2 a beváltási kulcs, de amikor olyan urak erősítették meg a hírt, akik illetékes helyen nyerték információjukat, megnyugodtak. A legboldogabbak természetesen azok voltak, akiknek sok korona van birtokukban s akik nem foglalkoztak valuta-spekulációval. A legkatasztrófálisabban hatott a beváltási arány a valutásokra. Erről lapunk más helyén számunk be.

MŰVESZET.

* *Novák Irén első fellépte a Vájlunk el-ben.* Amikor évekké elözött *Novák Irén* megvált a színpadtól, az aradi közönség a viszonzulást reményében mondott bucsut a kivételes tehetségű művésznőnek. Ez a reménység valóra is vált, mert *Novák Irén* szeptember elseje óta ismét a színtársulat tagja és hétfőn egyik legkedvesebb szerepében, a *Vájlunk* el női főszerepében lép újra az öt mindig szeretettel elhalmozó aradi közönség elé. A hétfői előadásnak még egy érdekessége lesz. Ennek keretében mutatkozik be *Fülöp Irma*, aki a múltban több szezonon keresztül kedvelt tagja volt az aradi színtársulatnak.

* *Mezey Lajos* mai bucsufelléptét a *Modern Kabaréban* általános érdeklődés előzi meg. A közkezdelt komikus félévi aradi működése alatt igen nagy népszerűsége tett szert. *Mezey* elsőrendű műsorral bucsuzik Aradtól.

* *Jaulus Morini és az új társulat bemutatkozása a Modern Kabaré kerthelyiségében* fényesen sikerült. Az országos híru komikus pompás műsorát harsogó kacagással kísérte a zsúfolt nézőtér. Nagy sikere volt a kedves *Dragomir* zseréknek, *Gárdonyi Lujza énekesnőnek*, *Janikov orosz táncosnak*.

* *A mozgóképszínházak műsora.* Szeptember 2-án az Apollóban: *Legendás végzet.* Szerelemi dráma. — Az Urániában: *A 73. számú feyenc.* De-
tektív drámá

* *Legendás végzet.* (Nagy drámai film az Apollóban.) Tegnap nagyszabásu drámai filmet mutatott be az Apolló színház a közönség nagy tetszése mellett. *Liselotte hercegisasszony és Georg von Hartung* testőrtiszt között meleg szerelem fejlődik ki. A művészet hozza őket össze s a gyakori találkozás szerelmet lop szívükbe. A kérielhetetlen ösdi udvari etikette azonban azt követeli, hogy a fiatalok eiszakadjanak egymástól. Évek múltán ismét találkoznak, a hercegisasszony menyasszony, a testőrtisztből pedig operatőr lett. A találkozásból megrendítő tragédia fejlődik. *Liselotte* az izgalmak hatása alatt meghal. Még két napig marad műsoron e filmújdonóság. A helyárok leiben számítva a következők: *Pánolyülés* 5 lei, emeleti zsöllye 5 lei, földszinti zsöllye 4 lei, I. hely 3 lei, II. hely 1.50 lei.

* *73. számú feyenc.* Az Uránia színház rendkívül idegfeszítő drámát tűzött műsorára. A 73. számú feyenc a címe ennek a nagystílu filmnek, amelynek izgalmos cselekménye mindvégig lekötö a néző figyelmét. Soha nem látott trükkök teszik érdekfeszítővé a bűnügyi képet, amelynek kiállítására és a szereplők vakmerő játéka külön említést érdemel. A bűnügyi kép még pénteken és szombaton marad műsoron. A helyárok leiben számítva a következők: *Pánolyülés* 5 lei, emeleti zsöllye 5 lei, földszinti zsöllye 4 lei, támlaszék 3 lei, I. hely 2 lei, II. hely 1 lei.

Apró hirdetések

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket 10 napra számítjuk. Minden sor hirdetésért 1 korona 50 fillér. Vestagabb betűkkel 9 korona. Vestagabb betűkkel kiváltó munkákat aláhúzással kell jelezni. Hirdetéseket 10 óráig vesztetik. Az apróhirdetéseket 10000... A legkisebb hirdetés 10 sorig 15 korona. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„FEKETE BOSZORKÁNY” karakteres uriember barátságát keresi. „Lélekbuvár” című jelzés levelet Wallinger hirdetője Lázár-utca továbbítja. 9904

ÉLNI VAGYÓ asszony vagyok. ki olyan uriemberrel óhajt megismerkedni, ki állandó barátja lenne. Leveletet „Pünkösdi rózsá” jelzésre a kiadóba kérek. 3671

Alkalmazás.

CIGARETTA TÖLTÉST, vállalatok. Cím a kiadóhivatalban. 500

KOMORNA, ki a háziteendőkben is szeretkedik, öreg urnó mellé felvétetik. Fiatal leány előnyben részesül. Strada Consistoriului (Batthyányi-utca) 24. sz. 3667

ÓKL. TANITÓNÓ, idős, német nyelv tudással, 2 gyermekhez vidékre kerestetik. Bővebbet Ingusz könyvkereskedésben. 3669

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik gyermekszereplő komoly asszony vidékre is. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9904

VAS- fűszer- és rövidáru kereskedősegéd állást keres azonnalra. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9904

SZAKACSNO jó bizonyítvánnyal ruhához szeptember hó 1-ére felvétetik. Cím a kiadóban. 800

BÉRESGAZDÁT, vagy egyszerű ispánt keresek kis gazdaságba sürgősen. Alánlatok Arad postafiók 105. intézendők. 3644

KIFUTÓ FIU, jó fizetés mellett nyomatásban alkalmazást nyer.

Lakás.

ELCSERELNÉM 1 szobás, újonnan festett lakószobát villanyal, hasonlóval. Cimeket a kiadóba 3672

Vétel és eladás.

DIANA SÓSBORSZESZES ÜVEGEKET minden nagyságban magas áron vesz Vojtek és Weisz drogueria. 3668

FÉLSZELYEM új rózsaszín paplanok eladó. Bővebbet: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9904

HASZNALÉ OLON megvételre keresetik. Bővebbet a kiadóban. 8108

Ingatlan.

ÉR. ES MAGÁNHÁZAK elfoglaltak lakással, nagytelkes, gazdálkodásra alkalmas házak. Aradmegyében eladók. Bővebbet Wallinger adásvételt közvetítő irodájában Lázár-utca. 9904

Oktatás.

KEZDŐK zongora oktatását vállalom. Házhoz megyek. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9903

Uj fordulat a Tisza-perben.

A M. T. L. jelent: A Tisza gyilkosai ellen lefolytatott perben 22-én ujabb fordulat állott be. Az egyik tanu, London Ernő orvostanhallgató előadja, hogy a Károlyi-párt hívei közül csak Friedrich és Fényes járt be a katonatanácsba. Láng zászlós közölte tanuvól, hogy ő volt megbízva Lukachich tábornok megölésével. Láng gyakran megjórduít Wienben abban a kávéházban, ahol kommunisták szoktak találkozni. Tanu október 31-én délután 3 óra körül látta Friedrichet az Astoria-szállóban. Szutpka hadbíró indítványára felolvassák a már azóta elhalt Görtler főhadnagy vallomását. Görtler vallomásában időrendi képet ad a forradalom napjainak eseményeiről. A forradalomban oroszlanrészet volt Károlynak. gróf Batthyány Tivadarnak, Hocknak, Friedrichnek, Hatványháronak, Lovászynak, Laehenek, Garbanak, Pogány, Jászai és Kunfinak. Pogány a munkásság segítségével véres forradalmat akart csinálni, a katonatanács azonban megakadályozta e szándékának kivitelében. Október 31-én délután 3 óra körül Pogány örömtől sugárzó arccal hirdette ki az Astoria erkélyéről Tisza meggyilkolását. A körülötte állók — Dobó tengerészaltiszt Pogány mellett állt — beszéltek egymás között, hogy a gyilkosságot csak Pogány, és az ő tengerészeti hajthatták végre.

Közik védője javaslatához. A tárgyalásvezető a vádlott elé tartja eddigi vallomását, mely szerint 6 október 31-én délután Hüttner, Pogány, Horváth-Szamovits és Szankovszky társaságában a Rohelm-villába ment és a Tisza meggyilkolásánál jelen volt s megkérdezte, hogy ezeket a kijelentéseket fenntartja-e vagy sem. Mire Dobó röviden nemmel válaszolt. Tárgyalásvezető: Mi indítja önt állításainak visszavonására? Dobó: A valóság. (Derültség.) Tárgyalásvezető: Figyelmeztetem, ne viselkedjék kiívóan. Indokolja meg, hogy miért vonja most vissza eddigi vallomását? Dobó: Mert ártatlan vagyok. Egyelőre nem vagyok abban a helyzetben, hogy előadhassam, miért vallottam, hogy a Tisza meggyilkolásánál jelen voltam. Végtül közlik a jelenlevőkkel, hogy az újonnan bejelentett tanuk szeptember 4-én lesznek kihallgatva.

Sztrájkolnak a horbélyok.

Az aradi horbélymesterek ma bejelentették Gritta Övidiu rendőrprefektusnak, hogy a horbélysegédek ma reggel beszüntették a munkát. A segédek 100 percentes béremelését követelnek. A rendőrprefektus intézkedésére megkezdődnek a békéltetési tárgyalások. A szabómesterek szintén bejelentették a rendőrprefektusnak, hogy segédek 100 percentes fizetésemelését követelnek. Ebben a hőmozgásban is békéltetési tárgyalás lesz.

Szerb atrocitások.

BUKAREST. A szerb kormány a Bánáthban élő román férfiakat negyven éves korig kényszermunkára fogta. Egveseket, mint önkénteseket Albániába küldött, másokat pedig Belgrád utcáinak seprésére rendelt ki. A lakosság egy része Romániába menekült.

A bánáti menekültek küldöttsége tegnap a képviselőházban felkereste Take Ionescu minisztert, akinek elpanaszolták azok, akik az üldözéseket, amelyeknek a szerb hatóságok részéről ki voltak téve.

A szerkesztésért ideiglenesen:

SIPOS IVAN

felet.

Cenzurát: L. Alba.

Fogászati műterem. Dr. RADNAI SI FRIEDRICH. Foghuzás, fogtömés, aranykoronák, aranyhidak és fogsorok készítése. I. I. Bratiann (Waltzer-u.) 1

Csunya nők szépek, szép nők szebbek lesznek a HAJÓ S-ral DORÉ-CRÉME használata után. Hajfestő „Melogen” olaszmetilgöbbs gyártmányú festő és barna színben. Ára 35 K. Fonti szerek kaphatók Hajós gyógytárban Aradon, Bulevardul Ferdinand I. 22.

Női és férfi kalapok készítését és alakítását, kemény kalapok anyaggyártását elvállalja: Galló György kalapos, Strada I. I. Bratiann (Waltzer János-utca) 71., az udvarban. 3670 Kifutó fiu jó fizetéssel felvétetik.

Kereskedők figyelmébe!! Legelőször bevásárlási forrás fűszer-, gyümölcs-, cukor-, fészek- és papíros árúban Darvas cég nagykereskedésében Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. - (Városházzal szemben lévő utca.)

Fratii Apponyi cipő-, kalap- és úri-dívat áruháza ARAD, József főherceg-ut 7. szám. 10001

Különféle.

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvessz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Lázár Vilmos-utca, Klein I. hirdetői és hírlap irodáj Strada Romaniul (Zrínyi-u.) és Mandul Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírteljes.

Kárptos-munkák végeztet felkészítéssel, jutányos árú elvállalja és szintén kárptosai munkáit szakaszonként végzi: Horváth kárptos. Lázár-utca 2. sz. 9904

A világhírű Földes Margit ereme... Pár nap alatti teljesen átalakítja az arcbőrt, szünteti meg a pattanásokat, bőrkérbőket és mindenféle bőrbaját. Öreg, sáncos, petyhüdt bőr pár nap alatt üdö, rózsás, sima lesz. 3958

Női szabó munkások és munkások felvételnek. Bakács női divattermékben 3000 I. I. Bratiann (Waltzer I. utca) 13.

ENGEL arubizományi irodája Lázár V. u. 2. Ajánlok: Zsáktól juttatott, új és használt kőolajbották. Olajmotta-tégla (üzemeltő tégla) kg. 10. 9.50 korona. Viszentes petróleum kátrány. Ráfras kötegekben 100 mm. széles. Nagy hordók (4000 literes) szőlőpréscsészék, haz. Éterenként 80 fillér. Szőlőkaró, (nőt gömbölyű fényű 160 cm hosszú) minden mennyiségben 1 kor. 30 fill. sz. Anna. Vesszek: Vörös paprikát öröklent. 3043

Iuon Kőő kézmű és dívtárgytervezés Boros Béni-tér 13. (Wanicek háza) Ajánlja csupa kézművel raktárat kézmű és réztáru alkakban, nagyban és kis mennyiségben. 10021

Névjegyeket, leveleket, papirokat, meghívókat, üzleti és hivatali nyomtatványokat... kisebb-nagyobb mennyiségben legutányosabb, legcsinosabb kivitelben és legjobb papíroson készít az Aradi Közlöny nyomdája (Az Arad-egyetem egyesült vasúti pályájában.)